
Podatki o opazovanju beloglavih jastrebov na Volovji rebri in v bližnji okolici v letu 2009

Tomaž Jančar, DOPPS, 17. septembra 2009

V letu 2009 smo zbrali doslej največje število opazovanj beloglavih jastrebov na Volovji rebri. Razlog za povečano število podatkov je po našem mnenju predvsem v povečani intenzivnosti terenskega opazovanja, posebej v času gnezdilne sezone.

Veliko večino podatkov sta prispevala naravoslovni fotograf Aleš Jagodnik in opazovalec ujed Viktor Luskovec. Velik del opazovanih jastrebov je bil tudi fotografiranih – izbor fotografij prilagamo v nadaljevanju tega dokumenta.

Podatki so bili zbrani nesistematično. Večinoma so bili zbrani ob sicer pogostih, vendar naključnih obiskih, ki niso bili namenjeni popisovanju beloglavih jastrebov. Ker gre za nesistematična opazovanja natančnih podatkov o pogostosti pojavljanja jastrebov na Volovji rebri ne moremo dati, je pa glede tega ilustrativna naslednja ocena Aleša Jagodnika: »Po grobi oceni sem na Volovji rebri letos jastrebe opazoval v okoli 80% obiskov, ko sem bil na območju med 10 uro dopoldne in 16 uro popoldne, od junija do avgusta«.

Podatki o opazovanjih so podrobno predstavljeni v tabeli v *Prilogi 1* na koncu tega dokumenta, ključni poudarki pa so naslednji:

- skupaj je bilo evidentiranih **124 opazovanj** beloglavih jastrebov
- največje število opazovanih jastrebov v enem dnevu je **23 osebkov** (29.7.2009)
- jastrebe smo opazovali v **21 različnih dnevih**
- med opazovanimi jastrebi je bil eden s perutno značko, označen je bil **15.5.2002 na otoku Cresu**, torej pred več kot sedmimi leti (poročilo o najdbi je v *Prilogi 2*)

Redno pojavljanje odraslih beloglavih jastrebov na Volovji rebri utrjuje našo domnevo, da Volovja reber za jastrebe ni zgolj preletno območje, pač pa predstavlja pomembno prehranjevališče znotraj domačega okoliša v Kvarnerju gnezdeče kolonije Beloglavih jastrebov.

Sumarni pregled opazovanj beloglavih jastrebov v letu 2009 na Volovji rebri in bližnji okolici:

	število opazovanj osebkov	število dni, ko so bili jastrebi opaženi	največje število opazovanih osebkov na dan
april	4	1	4
maj	1	1	1
junij	1	1	1
julij	89	8	23
avgust	22	8	5
september	7	2	5
skupaj	124	21	23

Zahvala

Alešu Jagodniku in Viktorju Luskovcu se iskreno zahvaljujemo za dragocene podatke o opazovanjih beloglavih jastrebov na Volovji rebri in za dokumentarne fotografije. Vse gradivo sta odstopila brezplačno, kot njun prispevek k prizadevanjem za ohranitev Volovje rebri.

Izbor fotografij

Slika 1: Trije beloglavi jastrebi krožijo nad Belimi ovčami na Volovji rebri; 18.4.2009; Foto Aleš Jagodnik

Slika 2: Beloglavi jastreb pristaja na borovce na Milanki na Volovji rebri; 28.5.2009; Foto Aleš Jagodnik

Slika 3: Beloglavi jastreb leti preko grebena Volovje rebri; 18.6.2009; Foto Aleš Jagodnik

Slika 4: Štirje beloglavi jastrebi sedijo na borovcu na pobočju Belih ovc; 21.7.2009; Foto Viktor Luskovec

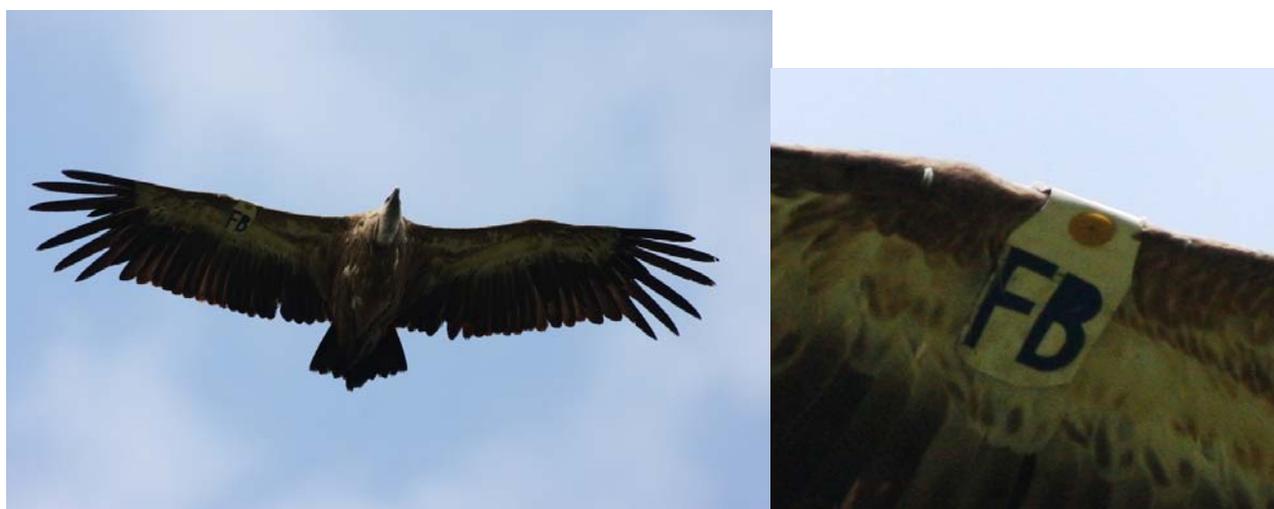
Slika 5: Beloglavi jastreb slikan z Volovje rebri z močnim teleobjektivom, v ozadju se lepo vidi Premski grad; Foto Viktor Luskovec 23.7.2009

Slika 6: Beloglavi jastreb nad pobočjem Volovje rebri, v ozadju se vidi merilni stolp; pri visoko povečavi se vidi, da jastreb na levi nogi nosi aluminijast obroček, na desni pa zelenega barvnega; Foto Viktor Luskovec 27.7.2009

Slika 7: Beloglavi jastreb počiva na skalah na Belih ovcah; 28.7.2009; Foto Viktor Luskovec

Slika 8: Beloglavi jastreb slikan nad grebenom Volovje rebri; na desni peruti je vidna perutna značka z oznako »FB«; jastreb je bil označen 15.5.2002 na otoku Cresu; 28.7.2009; Foto Viktor Luskovec

Slika 9: Enajst beloglavih jastrebov slikanih na borovcih v bližini Lunjevice na Volovji rebri; Foto Viktor Luskovec, 28.7.2009

Slika 10: Beloglavi jastreb sedi na skali; v neposredni bližini je z borovcem zakrito truplo ovce; slikano 6.8.2009 na južnem pobočju Velike Milanje; Foto Tomaž Jančar

Slika 11: Dva beloglava jastreba letita preko Belih ovc na Volovji rebri; Foto Viktor Luskovec 12.8.2009;

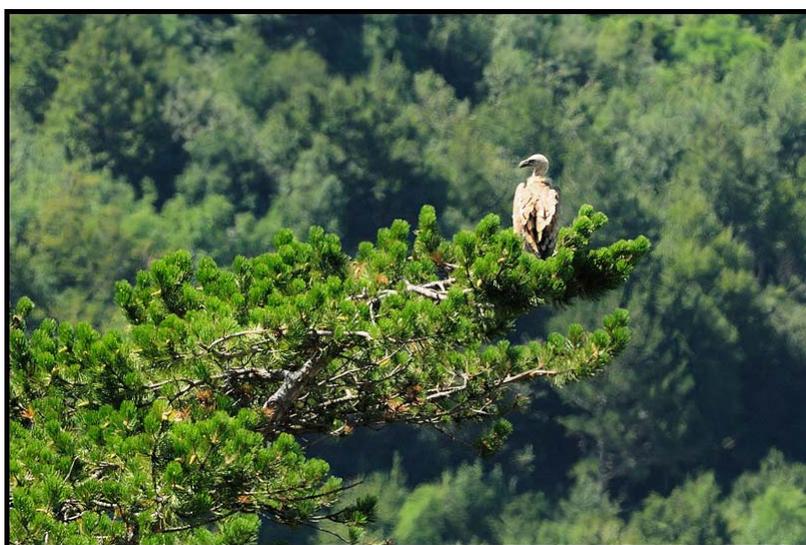
Slika 12: Dva beloglava jastreba sedita na Zobu (Velika Milanja); 16.8.2009; Foto Aleš Jagodnik

*Slika 13: Beloglavi jastreb leti mimo velikega merilnega stolpa na Volovji rebri; 22.8.2009;
Foto Aleš Jagodnik*

Slika 14: Beloglavi jastreb leti preko Volovje rebri, Belih ovc in Velike Milanje; 22.8.2009; Foto Aleš Jagodnik

Slika 15: Beloglavi jastreb sedi na boru na pobočju Belih ovc; 25.8.2009; Foto Aleš Jagodnik

Priloga 1

Podatki o opazovanih beloglavih jastrebih na Volovji rebri v letu 2009

Datum opazovanja	Ura opazovanja [od - do]	Vrsta	Št. Os.	Lokacija opazovane ptice	Območje vetrnic [da / ne]	Podrobnejši opis opazovanja, opombe, zanimivosti, časi opazovanja...	Opazovalci	Mikrolokacija opazovalca	Fotogra firano [da/ne]
18.4.2009	15:00	Beloglavi jastreb	4	Milanka, Volovja reber	da	4 beloglavi jastrebi krožijo nad Volovjo rebrijo in Belimi ovcami oddidejo v smeri Planine, prežene jih par planinskih orlov	Aleš Jagodnik	Volovja reber	da (le 3)
28.5.2009	16:28	Beloglavi jastreb	1	Milanka, Volovja reber	da	beloglavi jastreb sedi nekje na Volovji rebri, ob mojem prihodu vzleti, kroži nad Volovjo rebrijo in Milanko in pristane na drevesu na Milanki, zleti naprej proti Koritnicam in dlje	Aleš Jagodnik	Volovja reber	da
18.6.2009	13:25	Beloglavi jastreb	1	Milanka, Volovja reber, Bele ovce, Milanja	da	beloglavi jastreb prileti s smeri Koritnic, nad Milanko, Volovjo rebrijo in naprej nad Bele ovce in še naprej	Aleš Jagodnik	Volovja reber	da
17.7.2009	11:20	Beloglavi jastreb	2	Volovja reber, Bele ovce, Milanja	da	beloglava jastreba vzletita s pobočja Volovje rebri, nad Volovjo, Belimi ovcami in proti Milanji in naprej	Aleš Jagodnik	Milanka	da (le 1. jastreb)
19.7.2009	11:21	Beloglavi jastreb	5	Kozlek, Škrapna, Gure	ne	beloglavi jastrebi priletijo iz smeri Štange in jadrajo nad Kozlekom, Gradiščem in naprej nad Gure in še naprej	Aleš Jagodnik	Kozlek-Gradišče	da
19.7.2009		Beloglavi jastreb	4	Špičasti hrib, Volovja reber	da		Viktor Luskovec	?	da
21.7.2009		Beloglavi jastreb	4	Volovja reber in širša okolica	da		Viktor Luskovec	?	da
23.7.2009	14:50	Beloglavi jastreb	1	Kozlek, Gure	ne	mlad beloglavi jastreb prileti iz S/SV, jadra nad pobočjem Kozleka, oddide v smeri Gur	Aleš Jagodnik	Kozlek	da
23.7.2009		Beloglavi jastreb	7	Volovja reber in širša okolica	da		Viktor Luskovec	?	da
27.7.2009		Beloglavi jastreb	13	Volovja reber, Bele ovce, Lunjevica, Milanka	da	jastrebi se zbirajo pri truplih ovac	Viktor Luskovec	?	da
27.7.2009		Beloglavi jastreb	5	ob grebenu JV od vasi Podgraje	ne		Viktor Luskovec	?	ne
28.7.2009		Beloglavi jastreb	21	Lunjevica, Bele ovce, Volovja reber, Peščina	da	jastrebi se zbirajo pri truplih ovac	Viktor Luskovec	?	da
29.7.2009		Beloglavi jastreb	23	Lunjevica, Bele ovce, Volovja reber, Peščina	da	jastrebi se zbirajo pri truplih ovac	Viktor Luskovec	?	da
30.7.2009		Beloglavi jastreb	4	Bele ovce, Volovja reber	ne	leteli so nad grebenom od Belih ovc proti Milanki na višini ca 100 do 150 m	Aleš Jagodnik	Špičasti hrib	?
6.8.2009	ca 6:10 - 6:15	Beloglavi jastreb	1	Volovja reber	da	jastreb je lebdel na burji v bližini velikega merilnega stolpa	Tomaž Jančar, Aleš Jagodnik	Velika Milanja	da
6.8.2009	12:35-13:31	Beloglavi jastreb	1	Velika Milanja	da	jastreb se je ob 12:35 za trenutek pojavil nizko nad Zobom, nato pa izginil na J pobočje; nato ga ob ca 13:05 opazim sedeti na boru ob mrtvi ovci, ga splašil, odleti daleč proti V.Razborju; za obzorje mi izgine ob 13:31	Tomaž Jančar	Velika Milanja	da

6.8.2009	14:16-15:08	Beloglavi jastreb	3	pobočje Velike Milanje	ne	ob 14:16 se en jastreb pojavi pri truplu ovce na J pobočju Tomaž Jančar V.Milanje in se nato hrani z njim; ob 14:47 se poleg pojavi še en jastreb in ob 14:50 opazim še tretjega; ob 14:55 se jastrebi dvignejo, ker jih zmotijo pastirji, izgubim jih visoko nad Seli ob 15:08	Tomaž Jančar	Velika Milanja	da (le 1. jastreb)
11.8.2009		Beloglavi jastreb	1	Volovja reber	ne	osebek letel ob Volovji rebri na n.m. višini ca 900 m iz smeri S proti J	Viktor Luskovec	?	da
12.8.2009		Beloglavi jastreb	5	Bele ovce, Volovja reber	da		Viktor Luskovec	?	da
16.8.2009	ca 11h	Beloglavi jastreb	2	Velika Milanja	?	dva osebka sedita na Zobu; blizu njiju sedi vsaj 13 krokarjev	Aleš Jagodnik	pobočje Velike Milanje	da
22.8.2009	7:50-8:00	Beloglavi jastreb	1	Milanja, Bele ovce, Volovja reber	da	(1) beloglavi jastreb vzleti z bora ca 50 m pod vrhom V.Milanje, nato leta nad V.Milanjo, gre čez Bele ovce do Volovje rebri, leta v višini/okolici merilne naprave, in leti nazaj proti Milanji; to pot večkrat ponovi, višina 50-100m; izgubim ga, ko izgine za Milanjo	Aleš Jagodnik	sedlo med Milanjo in B. Ovcami	da
	8:58-9:30					(2) beloglavi jastreb spet leta nad grebenom med V.Milanjo in Volovjo rebrijo; višina letra 50-100m, včasih tudi pod 50m			
22.8.2009	11:20	Beloglavi jastreb	1	Bele ovce, Milanja	ne	beloglavi jastreb leta nad B. Ovcami in gre v smeri V. Milanje, višina 100-150m	Aleš Jagodnik	B. Ovce	da
25.8.2009	12:44-12:47	Beloglavi jastreb	1	Bele ovce, Volovja reber, Milanka	da	beloglavi jastreb sedi na boru, zraven njega krokarji, okoli letajo krokarji in ga nadlegujejo, ko me opazi, vzleti, leti nad Volovjo rebri in Milanko, potem ga izgubim, višina 0 do 100m	Aleš Jagodnik	B. Ovce	da
25.8.2009	17:47-18:00	Beloglavi jastreb	2	vrh kjer je načrtovana VT št 25, Bele ovce	da	beloglavi jastreb nabira višino nad vrhom, kjer je načrtovana VT št. 25, leta na relaciji do Belih ovc, tam se potem pridruži še eden, skupaj odletita nazaj čez VT25 in v smeri Kvarnerja	Aleš Jagodnik	V. Milanja	da
25.8.2009		Beloglavi jastreb	2	Volovja reber, Bele ovce, Lunjevica, Milanka	da		Viktor Luskovec	?	da
29.8.2009		Beloglavi jastreb	1	Volovja reber	ne		Viktor Luskovec	?	ne
31.8.2009		Beloglavi jastreb	1	Volovja reber	?	Jastreb sedi na grmu, čez čas pa počasi odleti	Iztok Geister (Vir: Geister 2009)	?	da
4.9.2009		Beloglavi jastreb	5	Žlebovi	ne		Viktor Luskovec	?	da
5.9.2009		Beloglavi jastreb	2	Podtabor	ne		Viktor Luskovec	?	ne

Skupaj opazovanj jastreb v 2009: 124

Viri:

Geister, I (2009): Dnevnik - Enaintridesetega avgusta se je pričelo tresti drevje in se trese še danes. Delo, Sobotna priloga, 5.9.2009, str. 26.

Priloga 2

Poročilo o najdbi; Obročevalni center v Sloveniji pri Prirodoslovnem muzeju Slovenije.

– PMS – MRC –			
Oznaka obročka Ring No.	ZAGREB UA 0334		
Vrsta Species	Beloglavi jastreb Gyps fulvus		
Starost Age	PULL*1	Spol Sex	–
Datum obročkanja Ringing date	15.05.2002		
Kraj obročkanja Ringing place	Otok Cres CROATIA		
Koordinate Ringing coord.	44.57 N	14.30 E	
Obročkal Ringer	Goran Sušič		
Datum najdbe Finding date	28.07.2009		
Kraj najdbe Finding place	Volovja reber, Ilirska Bistrica SLOVENIJA		
Koordinate Finding coord.	45.36 N	14.18 E	
Način najdbe Finding details	opazovan s perutno značko FB 2631dni/74km, 347° (NNW)		
Najditelj Finder	V. Luskovec		
Datum / koda Ref.	08.09.2009	B 44/09	
Obročevalni center v Sloveniji:	Dare Šere PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE Prešernova 20, p.p. 290 SI - 1001 LJUBLJANA		